

Zonderzoek

DE ALLERSLECHTSTE BRON

Bronnen analyseren op (on)betrouwbaarheid

Simmer Pinkster

3-6-2026

INHOUD

KORTE OMSCHRIJVING	2
Opties in uitvoering	2
ORGANISATIE	4
BENODIGDE VOORKENNIS	4
VOORBEREIDING	4
Voorbeeldonderwerpen	4
DOEL VAN DE LES	5
DE OPDRACHT	5
START VAN DE LES	5
MIDDENSTUK/ZELFSTANDIG WERKEN	6
AFSLUITING	6

KORTE OMSCHRIJVING

Met deze les oefenen de leerlingen met het analyseren en factchecken van bronnen. De leerlingen vormen groepjes van twee tot vier leerlingen. Ze ontvangen een onderwerp van de docent en zoeken op Google Scholar naar de minst betrouwbare bron over dit onderwerp. Ze doen dit aan de hand van de vier vragende voornaamwoorden:

- Wanneer
- Wie
- Hoe
- Waarom

Deze les kan onder andere gebruikt worden als oefening voor het profielwerkstuk, voorbereiding op het HBO of gekoppeld worden aan een vak waar de kinderen op dit moment onderzoek voor doen.

OPTIES IN UITVOERING

Omdat dit een opdracht is dat veel vrijheid geeft aan de leerlingen is het belangrijk om de les af te stemmen op de groep die je voor je hebt. Andere opties:

- De leerlingen kijken klassikaal de video, maar gaan thuis aan de slag met de opdracht
- De leerlingen gebruiken Google (of een andere zoekmachine) in plaats van Google Scholar voor meer variatie in 'slechte' bronnen

- De leerlingen kiezen zelf een onderwerp, bijvoorbeeld die van een opdracht die ze al maken
- De docent levert zelf een aantal bronnen waarvan de leerlingen er de 'slechtste' uit moeten kiezen (korte variant)

ORGANISATIE

BENODIGDE VOORKENNIS

Voor deze opdracht moeten de leerlingen weten hoe je een tekst globaal leest. Ook moeten ze enige kennis van gericht zoeken op het internet hebben. De leerlingen bekijken voorafgaand de video [Een goede bron herkennen – hoe doe je dat?](#) op YouTube of Zonderzoek.nl.

VOORBEREIDING

De leerlingen maken groepjes van 2-4 leerlingen.

Ieder groepje moet beschikking hebben tot:

- Een laptop of tablet
- Een specifiek onderwerp

Tip: Je kunt ervoor kiezen de hele klas hetzelfde onderwerp te geven en daarna de minst betrouwbare te kiezen, of ieder groepje een eigen onderwerp.

VOORBEELD ONDERWERPEN

- Nederlandse taal jongeren
- Lezen jongeren
- Bronvermelding
- Nederlands onderwijs
- Centraal examen
- Sociale media

Tip: Om meer variatie in bronnen met een specifieke mening te krijgen kun je kiezen voor onderwerpen waar veel discussie over gevoerd wordt

De les duurt minimaal 45 minuten tot een blokuur (in dit lesformulier houd ik rekening met een blokuur/90 minuten). Dit hangt af van de tijd die er wordt besteed aan nabespreken. Je kunt er ook een huiswerkopdracht van maken.

DOEL VAN DE LES

Door het uitvoeren van deze les oefenen de leerlingen met het uitvoeren van de stappen die nodig zijn om een bron te analyseren, voordat ze deze gebruiken voor hun verslag.

Aan het eind van de les heeft elk kind een 'slechte' bron gevonden en kan klassikaal benoemen waarom deze bron niet goed is. Ook hebben ze voorafgaand aan hun presentatie op papier gezet wat de bron onbetrouwbaar maakt.

DE OPDRACHT

START VAN DE LES

5 minuten: gebruikelijke opstart, doel van de les benoemen (desnoods op het bord schrijven)

20 minuten: kijken van de video + klassikale samenvatting

Vragen die aan de klas gesteld kunnen worden:

- Wat doe je als eerste als je een bron gaat factchecken?
- Waarom is het belangrijk om een bron te checken?
- Wat is lateraal lezen?

MIDDENSTUK/ZELFSTANDIG WERKEN

10 minuten: De kinderen ontvangen of kiezen een onderwerp en vormen groepjes van 2-4.

Tip: Bij de video staat ook een document met daarop alle benoemde informatie. Het kan handig zijn om deze te printen en uit te delen zodat de leerlingen deze kunnen gebruiken tijdens het schrijven.

30-40 minuten: De kinderen gaan op zoek naar de slechtste/minst betrouwbare bron die ze kunnen vinden. Ze schrijven op waarom die onbetrouwbaar is en bereiden voor hoe ze dit aan de klas gaan vertellen.

Tip: voor jongere leerlingen benadruk dat ze moeten zoeken naar een bron die inhoudelijk onbetrouwbaar is en niet één die op een onbetrouwbare website staat.

AFSLUITING

Overige tijd: Alle groepjes presenteren om de beurt wat voor bron ze hebben gevonden en waarom die niet betrouwbaar is.

Ter afsluiting wordt het lesdoel nogmaals benoemd en stelt de docent reflecterende vragen aan de klas.

Voorbeelden:

- Hoe herken je een goede bron?
- Welke stappen onderneem je bij het factchecken van een bron?
- Wat is lateraal lezen?

Tip: Het kan zijn dat deze les niet helemaal goed aansluit op je klas, kijk zelf goed of het niveau geschikt is en pas het eventueel aan.